

Зафігурна Лілія Степанівна

*Головний державний інспектор сектору реєстрації користувачів при ГУ
ДПС у Тернопільській області Управління (центру) сертифікації ключів
Інформаційно-довідкового департаменту ДПС*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕЛЕКТРОННОГО ДЕКЛАРУВАННЯ

Швидкі темпи розвитку глобалізації дали поштовх для стрімкого розвитку інформаційних та технологічних процесів, які пов'язані з впровадження новітніх технологій у діяльність органів державної влади. Важливу роль використання інформаційних технологій займає впровадження та розвиток електронного декларування в органах державної, виконавчої влади та органах місцевого самоврядування. Електронне декларування займає особливе місце в органах Державної фіскальної служби України.

За останні декілька років, багато відомих українських та зарубіжних науковців вивчають питання правового регулювання електронного декларування, а саме: І.Л. Бачило, В.Т. Білоус, С.К. Гречанюк, О.М. Кармінський, М.В. Ларін, Н.А. Литвин, Л.М. Касьяненко, А.І. Марущак, Н.Р.Нижник, А.В. Чучковська та інші. Однак, українське законодавство і досі потребує більш детального вивчення правового регулювання електронного документообігу, що зумовлює дослідження даного питання.

Вивчаючи правове регулювання електронного декларування, варто звернути увагу на те, що в Україні була проведена податкова реформа, яка пов'язана з електронним декларуванням. Відповідно до Податкового кодексу України, податкова звітність з податку на додану вартість подається до контролюючого органу в електронній формі з дотриманням умов використання електронного підпису підзвітних осіб у порядку, встановленому законодавством, відповідно до Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» [1] і «Про електронні довірчі послуги» [2].

Електронне декларування стало одним з найбільш ефективних методів профілактики корупції в державній сфері. Тому, у жовтні 2014 р. Верховна Рада

України під тиском громадськості та міжнародників ухвалила пакет антикорупційних законів, зокрема закони «Про Національне антикорупційне бюро України» [3], «Про запобігання корупції» [4], «Про основи антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» [5].

Так, статтею 17 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14.10.2014 № 1698-VII передбачено введення з 2016 р. електронного декларування майна і видатків посадовців, причому за досить деталізованою формою, точний вигляд якої мало затвердити спеціально утворене Національне агентство з питань запобігання корупції [3]. Це агентство отримувало право детальної перевірки задекларованих відомостей та стилю життя посадовців країни.

Декларація про доходи та майно державних посадових осіб – це щорічна декларація, яка подається державними службовцями та іншими публічними посадовими особами в рамках законодавства про цивільну службу і закону про протидію корупції. Ця декларація подається виключно в електронному вигляді, з використанням електронно-цифрового підпису [6].

Оскільки електронна система декларацій передбачає доволі деталізовані дані про кількість доходів та типи майна посадових осіб, тому за недостовірну інформацію, вони нестимуть адміністративну відповідальність.

Підсумовуючи вищевикладене, можна виділити низку переваг та недоліків серед правових аспектів електронного декларування. Перевагами є:

- зниження кількості помилок при заповненні електронних документів, оскільки програма дає можливість їх перевіряти;
- економія часу при подачі декларацій в електронному вигляді;
- зменшення безпосередніх контактів між платниками та співробітниками ДФС.

Недоліками є:

- для ведення електронного декларування необхідно мати доступ до мережі Інтернет, а це є проблемою для людей, які проживають на периферії;

– фінансові витрати.

Отже, для вирішення питання правового регулювання електронного документообігу, необхідно удосконалювати нормативну та законодавчу базу, визначити порядок та гарантії надання послуг в електронній формі, а також вирішити проблему зберігання електронних документів у державних архівах.

Список використаних джерел:

1. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/851-15/>
2. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. URL: № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2155-VIII>.
3. Про Національне антикорупційне бюро України Закон України від 14.10.2014 р. № 1698-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18/ed20191017>.
4. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>
5. Про основи антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки: Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/265-2015-%D0%BF>
6. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>